

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету

«30» серпня 2021 року,

протокол № 1.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

«30» серпня 2021 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ»

для підготовки на першому (освітньому) рівні

здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 242 Туризм

галузі знань 24 Сфера обслуговування

м. Хмельницький

2021

РОЗРОБНИК:

Доцентка кафедри публічного управління та адміністрування, кандидатка економічних наук, доцентка
«27» серпня 2021 року

_____ Олена ХИТРА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри публічного управління та адміністрування
«27» серпня 2021 року, протокол № 1.

Завідувач кафедри, доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, доцент
«27» серпня 2021 року

_____ Едуард ЩЕПАНСЬКИЙ

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
«27» серпня 2021 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«28» серпня 2021 року, протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«28» серпня 2021 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

Стор.

1.	Опис навчальної дисципліни	–	4
2.	Заплановані результати навчання	–	5
3.	Програма навчальної дисципліни	–	6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	9
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
	4.2.	Аудиторні заняття	– 9
	4.3.	Самостійна робота студентів	– 10
5.	Методи навчання та контролю	–	10
6.	Схема нарахування балів	–	10
7.	Рекомендовані джерела	–	11
	7.1.	Основні джерела	– 11
	7.2.	Допоміжні джерела	– 11
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	12

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 24 Сфера обслуговування
2. Код і назва спеціальності	– 242 Туризм
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Міжнародні економічні відносини
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– ППВ 6.2
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– четвертий
10. Семестр	– сьомий
11. Обсяг вивчення дисципліни: загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 4,5 / 135
аудиторні заняття (годин)	– 46
% від загального обсягу	– 34
лекційні заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин	– 39
семінарські заняття (годин)	– 28
% від обсягу аудиторних годин	– 61
самостійна робота (годин)	– 89
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,55
самостійної роботи	– 4,95
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 1 Економічна теорія ППО 2 Іноземна мова (за професійним спрямуванням) ППО 3 Друга іноземна мова (за професійним спрямуванням)
2) супутні дисципліни	– ППО 4.4 Туроперейтинг ППВ 6.1 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства ППВ 6.9 Стандартизація, сертифікація та ліцензування туристичної діяльності в зарубіжних країнах ППВ 6.10 Міжнародний туризм ППВ 6.11 Міжнародна туристична індустрія
3) наступні дисципліни	– ППВ 7.3 Туристичне іміджмейкерство ППВ 7.4 Державне та муніципальне управління у сфері туризму
14. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності

K07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності

K18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління через призму концепції сталого розвитку.

K28. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Результати навчання:

ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i>
<i>1. Знання</i> <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату з міжнародних економічних відносин;
1.2) називати етапи становлення та розвитку світового господарства;
1.3) називати форми і види міжнародного поділу праці, спеціалізації і кооперування виробництва;
1.4) знати структуру міжнародних економічних відносин;
1.5) називати світові центри інтеграційних процесів.
<i>2. Розуміння</i> <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>
2.1) пояснювати зміст дефініцій основних термінів, що розкривають суть міжнародних економічних відносин;
2.2) розуміти специфіку дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні;
2.3) пояснювати сутність міжнародної торгівлі та її місце в системі міжнародних економічних відносин;
2.4) пояснювати сутність і форми міжнародного інвестування;
2.5) пояснювати сутність міжнародних науково-технічних відносин.
<i>3. Застосування знань</i> <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) знаходити спільне та відмінності в діяльності основних світових центрів інтеграційних процесів;
3.2) виявляти переваги та проблеми різних торгово-економічних союзів;
3.3) виявляти переваги та проблеми світового грошового ринку;
3.4) виявляти переваги та проблеми світового ринку цінних паперів;
3.5) знаходити спільне та відмінності в діяльності міжнародних економічних організацій.

4. Аналіз
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) аналізувати господарські зв'язки між державами, крупними корпораціями, кредитно-фінансовими установами;
4.2) аналізувати стан і тенденції розвитку системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й перспективи їх розвитку;
4.3) аналізувати міжнародну науково-технічну діяльність;
4.4) досліджувати міжнародну інвестиційну діяльність;
4.5) аналізувати стан міжнародного регулювання трудової міграції.
5. Синтез
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати необхідність входження України в світовий економічний простір;
5.2) планувати показники природно-географічного середовища функціонування міжнародних економічних відносин;
5.3) планувати показники економічного середовища функціонування міжнародних економічних відносин;
5.4) розробляти стратегію політико-правового середовища функціонування міжнародних економічних відносин;
5.5) розробляти стратегію соціально-культурного середовища функціонування міжнародних економічних відносин.
6. Оцінювання
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінити вплив зовнішньої торгівлі на функціонування економіки України;
6.2) оцінити розвиток міжнародної міграції робочої сили;
6.3) рейтингувати види зовнішньоторговельних операцій країн;
6.4) порівнювати глобальні проблеми світового господарства та України;
6.5) оцінити рівень міжнародної економічної інтеграції України.
7. Створення (творчість)
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми;
7.2) прогнозувати економічні аспекти вирішення екологічних проблем;
7.3) пропонувати шляхи вирішення глобальної енергетичної проблеми;
7.4) прогнозувати економічні наслідки вступу країн в торгово-економічні союзи;
7.5) пропонувати шляхи інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність та базові поняття міжнародної торгівлі

Предмет і завдання курсу «МЕВ». Середовище МЕВ та характеристика факторів політико-правового середовища.

Сутність, об'єкти і суб'єкти МЕВ, рівні розвитку. Правові системи сучасності у МЕВ та форми політичного управління. Економічні закони і принципи розвитку МЕВ.

Міжнародне економічне середовище та його чинники (географічні, природнокліматичні, економічні). Класифікація національних економік в системі МЕВ.

Зміст, форми і передумови міжнародних економічних відносин (МЕВ). Міжнародний поділ праці: спеціалізація та кооперація виробництва.

Особливості сучасної міжнародної торгівлі. Географічна і товарна структура міжнародної торгівлі. Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Світова ціна, її ознаки. Ціноутворювальні фактори.

Множинність цін на світовому ринку. Приховані види торговельних обмежень та фінансові методи міжнародної торгівлі. Світові ринки товарів і послуг.

Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Тема 2. Теорії міжнародної торгівлі

Класичні концепції зовнішньої торгівлі: меркантилізм, модель “ціни – золото – потоки” Д. Х'юма, теорія абсолютних переваг А. Сміта, теорія відносних (порівняльних) переваг Рікардо – Торренса, теорія міжнародної вартості Дж. Ст. Мілля.

Регулятивні теорії розвитку зовнішньоекономічної діяльності: теорія розміру країни, теорія співвідношення факторів виробництва Хекшера – Оліна, теорема вирівнювання цін факторів виробництва, теорема Стопера – Самуельсона, «парадокс» В. Леонт'єва.

Альтернативні теорії зовнішньої торгівлі: теорія технологічного розриву М. Позера, модель альтернативних витрат Г. Хаберлера, теорія життєвого циклу товару Р. Вернона, теорія подібності країн, або попиту, що перетинається, теорія економії на масштабах виробництва, теорія внутрішньогалузевої торгівлі, теорема Т. Рибчинського, теорія митного союзу, теорія конкурентних переваг М. Портера.

Тема 3. Міжнародна торговельна політика

Сутність митного регулювання міжнародної торгівлі. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мито як інструмент економічного регулювання. Митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання.

Методи «прихованого» протекціонізму. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпортної квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню.

Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпорتنі депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарахування антидемпінгового та компенсаційного мита.

Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції.

Тема 4. Міжнародний рух капіталу

Сутність та форми міжнародного руху капіталу, прямі іноземні інвестиції. Міжнародні портфельні інвестиції, міжнародне кредитування. Форми прямих іноземних інвестицій та необхідність їх виокремлення. Наслідки здійснення прямих іноземних інвестицій.

Форми міжнародного кредиту та виникнення міжнародної заборгованості. Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу в міжнародній торгівлі та міжнародній інвестиційній діяльності. Факторинг і форфейтинг як інструменти фінансування міжнародних бізнес-операцій. Міжнародний консалтинг. Міжнародний аутсорсинг.

Тема 5. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття, фактори й етапи міграції робочої сили. Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Особливості сучасних міграційних процесів. Політика країн-імпортерів робочої сили. Вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток країн-експортерів робочої сили. Роль Міжнародної організації праці у процесах трансформації міжнародного ринку праці. Ключові аспекти глобального регулювання міграційних процесів.

Тема 6. Міжнародна передача технологій

Поняття міжнародної передачі (трансферу) технологій. Поняття і структура міжнародного ринку технологій. Об'єкти міжнародної передачі (трансферу) технологій. Суб'єкти міжнародної передачі (трансферу) технологій. Сучасні тенденції розвитку міжнародного ринку технологій.

Канали і форми міжнародної передачі (трансферу) технологій.

Європейська патентна організація: порядок роботи та регулювання міжнародного технологічного обміну. Світова організація інтелектуальної власності. Регулювання умов використання товарних знаків.

Тема 7. Міжнародна торгівлі фінансовими інструментами

Сутність міжнародного кредитного ринку. Основні види кредитних угод. Кредитні міжбанківські ставки. Ринок єврокредитів. Операції сек'юритизації. Фактори розвитку євроринку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ.

Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкових ресурсів.

Регіональні зміни у сфері зовнішніх запозичень. Проблеми зовнішньої заборгованості у МЄВ. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Фондовий ринок та ринок цінних паперів. Міжнародний ринок титулів власності. Валютно-фінансові умови міжнародного кредиту. Суть міжнародної офіційної допомоги країнам, що розвиваються.

Система інфраструктурного забезпечення міжнародного ринку цінних паперів як його інституційної основи. Еволюція поглядів на механізм функціонування міжнародного ринку цінних паперів у контексті його інституційного аналізу. Інституційні та макроекономічні фактори розвитку міжнародного ринку цінних паперів. Порівняльний аналіз систем регулювання міжнародного ринку цінних паперів у розвинених країнах та у країнах, що розвиваються.

Тема 8. Міжнародна економічна інтеграція

Сутність та етапи інтернаціоналізації господарського життя. Поглиблення інтернаціоналізації господарського життя в умовах глобальної трансформації.

Сутність інтеграційних процесів у світовому господарстві. Фактори розвитку міжнародної економічної інтеграції. Форми, рівні, типи та етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції. Вплив інтеграційних процесів на систему МЄВ. Міжнародна інтеграція в Європі (Європейський Союз). Єврорегіони у системі міжнародного співробітництва.

Сутність та основні ознаки глобалізації сучасного світового господарства. Наслідки глобалізації та антиглобалізм.

Тема 9. Регулювання міжнародних економічних відносин

Характеристика системи регулювання міжнародної торгівлі: принципи, цілі, методи. Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних

організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі (СОТ).

Багатостороння агенція з гарантії інвестицій (БАГІ) в регулюванні міжнародного інвестування. Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (МЦУІС).

Регулювання міжнародного технологічного обміну. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (угода ТРІПС).

Організаційно-правові основи міжнародного регулювання міграційних процесів.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Сутність та базові поняття міжнародної торгівлі	14	2	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-
2.	Теорії міжнародної торгівлі	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
3.	Міжнародна торговельна політика	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
4.	Міжнародний рух капіталу	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
5.	Міжнародна міграція робочої сили	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
6.	Міжнародна передача технологій	16	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
7.	Міжнародна торгівля фінансовими інструментами	14	2	4	-	-	10	-	-	-	-	-	-
8.	Міжнародна економічна інтеграція	14	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
9.	Регулювання міжнародних економічних відносин	15	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	135	18	28	-	-	89	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до окремих тем.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань є обов'язковим для усіх студентів.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) створення проблемних ситуацій;
- 3) видача випереджальних завдань до лекції;
- 4) слайдова презентація;
- 5) експрес-опитування, діалог, дискусія;
- 6) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) вирішення ситуаційних завдань та кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- 3) методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання практичних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- 4) захист підготовленої презентації.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Структура залікового білета містить три теоретичних питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до схеми, наведеної на рисунку 6.1.

Рисунок 6.1 Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Амеліна І.В., Попова Т.Л., Владимиров С.В. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2013. 256 с.
2. Голіков А.П., Довгаль О.А. Міжнародні економічні відносини: підручник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 602 с.
3. Дергачова В.В., Згуровський О.М., Манаєнко І.М. Міжнародні економічні відносини: практикум. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 80 с.
4. Козак Ю.Г., Спорек Т., Заєць М.А. Міжнародні економічні відносини: запитання та відповіді: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 332 с.
5. Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
6. Патица Н.І., Мартинюк О.В., Кучеренко Д.Г. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2013. 560 с.
7. Шталь Т.В., Козуб В.О., Артеменко В.С. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Харків: «Видавництво «Форт», 2015. 364 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Бестужева С.В. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 268 с.

2. Герасимчук В.Г., Войтко С.В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. Київ: Знання, 2009. 302 с.
3. Горбач Л.М., Плотников О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ: Кондор, 2005. 266 с.
4. Дідківський М.І. Міжнародний трансфер технологій: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 366 с.
5. Карасьова Н.А. Глобалізація світового господарства та її сучасні характеристики. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1. С. 28–32.
6. Ковальчук К.Ф., Козенков Д.Є., Момот Ю.Г. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 150 с.
7. Крилова Н.В. Міжнародна торгівля: навчальний посібник. Київ: Знання, 2008. 365 с.
8. Кукарцев О. Дослідження і теоретизування глобалізації: до історії питання. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2014. Вип. 26. С. 27–31.
9. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М., Столярчук Я.М. Міжнародна економіка: підручник. Київ: КНЕУ, 2014. 762 с.
10. Міжнародна економіка: навчальний посібник / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, Т.М. Камінська та ін. ; за заг. ред. С.М. Макухи. Харків: Право, 2012. 192 с.
11. Міжнародна економіка: підручник / За ред. А.О. Задой, В.М. Тарасевича. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 416 с.
12. Міжнародна економічна діяльність України: підручник / За заг. ред. Ю.В. Макогона. Київ: Освіта України, 2009. 564 с.
13. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посібник / За ред. І.В. Багрової. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 384 с.
14. Міжнародна інвестиційна діяльність: підручник / За ред. д. е. н., проф. Д.Г. Лук'яненка. Київ: КНЕУ, 2003. 387 с.
15. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: підручник. Київ: КНЕУ, 2003. 948 с.
16. Основи міжнародної торгівлі: навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, К.І. Ржепішевського. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 656 с.
17. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: Знання, 2008. 264 с.
18. Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство: колективна монографія / І.М. Посохов, П.Г. Перерва, О.Д. Матросов та ін. Харків: НТУ «ХП», 2016. 450 с.
19. Ушакова Н.Г., Савицька Н.Л. Міжнародне ціноутворення: навчальний посібник. Київ: Професіонал, 2004. 218 с.
20. Шкодїна І.В. Сучасні тенденції самоорганізації світової економічної системи. *Економіка України*. 2012. № 9. С. 70–77.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України. Офіційний веб-портал: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Міжнародна організація зі стандартизації (International Organization for Standardization, ISO): <http://www.iso-eu.com.ua>.
5. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/988_007.
6. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду: <http://www.imf.org/>.
7. Офіційний сайт Банку міжнародних розрахунків: <http://www.bis.org/>.

8. Офіційний сайт Світового банку: <http://www.worldbank.org/>.
9. Офіційний сайт Міжнародної фінансової корпорації: <http://www.ifc.org/>.
10. Офіційний сайт Світової асоціації фондових бірж: <http://www.world-exchanges.org/>.
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
12. Офіційний сайт Національного банку України: <http://www.bank.gov.ua>.